

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **A. S.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 listopada 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia
w Łodzi

z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt V K 395/23,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 572 k.p.k. umarza
postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego;**

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

[J.J.]

Anna Dziergawka

Paweł Kołodziejcki

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi procedował w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec A. S. , skazanego:

1. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie IV K 963/20 za czyn popełniony w okresie od 13 lipca do 17 lipca 2020 r., wyczerpujący dyspozycję art. 278 §1 k.k. na karę 2 lat ograniczenia wolności w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym; postanowieniem z dnia 29 listopada 2021 r. karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności, którą skazany miał odbywać od dnia 11 stycznia 2024 r. do dnia 11 stycznia 2025 r.;

2. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie V K 45/21 za czyn popełniony w dniu 4 lipca 2020 r., wyczerpujący dyspozycję art. 278 §1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany miał odbywać od dnia 17 marca 2023 r. do dnia 11 stycznia 2024 r.

Wyrokiem łącznym z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt V K 395/23, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k. i art. 86 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 87 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce jednostkowej kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w punkcie I i jednostkowej kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w punkcie II wymierzył skazanemu A. S. karę łączną „1 (jednego) i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności” (pkt 1). Ponadto, wymienione wyżej wyroki uznał w zakresie wymierzonych w nich kar ograniczenia wolności i pozbawienia wolności za pochłonięte niniejszym wyrokiem łącznym, a w pozostałym zakresie za podlegające odrębnemu wykonaniu (pkt 2). W wyroku łącznym zawarł także rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu (pkt 3).

Powyższe orzeczenie nie zostało zaskarżone w wyniku czego stało się prawomocne w dniu 24 listopada 2023 r.

W dniu 24 lipca 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego, który wymieniony wyżej wyrok łączny zaskarżył w całości na korzyść skazanego, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, tj. art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. i art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k., polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności dotyczących skazania A. S. wyrokiem

Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 20 stycznia 2021 r. o sygn. akt IV K 963/20 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 6 maja 2021 r. o sygn. akt V K 45/21, w wyniku czego doszło do błędnego uznania, iż istnieją podstawy do wydania wyroku łącznego, w treści którego węzłem kary łącznej objęto jednostkową karę 2 lat ograniczenia wolności – orzeczoną w sprawie o sygn. akt IV K 963/20 oraz jednostkową karę 10 miesięcy pozbawienia wolności – orzeczoną w sprawie o sygn. akt V K 45/21 w sytuacji, gdy nie istniały ku temu przesłanki określone w przepisie art. 85 § 1 k.k., albowiem kara ograniczenia wolności orzeczona w sprawie o sygn. akt IV K 963/20, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 1 października 2023 r. o sygn. akt IV K 963/20, wydane na podstawie art. 2a § 2 k.w., została zamieniona na karę 1 miesiąca ograniczenia wolności, natomiast kara pozbawienia wolności orzeczona w sprawie o sygn. akt V K 45/21, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 1 października 2023 r. o sygn. akt V Ko 2636/23, V K 45/21, również wydane na podstawie art. 2a § 2 k.w., została zamieniona na karę 30 dni aresztu, w konsekwencji czego brak było podstaw do wydania wyroku łącznego.

Podnosząc tak sformułowany zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego na podstawie art. 572 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z art. 366 § 1 k.p.k. przewodniczący składu orzekającego zobligowany jest do takiego kierowania przebiegiem rozprawy, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy. Powyższy przepis z mocy art. 574 k.p.k. ma zastosowanie również w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego. Dodatkowo art. 569 § 1 k.p.k. nakłada na sąd obowiązek sprawdzenia czy istnieją podstawy do orzeczenia kary łącznej. Wyrok łączny wydaje się bowiem w sytuacji, gdy w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej, które zostały określone w art. 85 k.k. (zob. wyrok SN z dnia 25 maja 2023 r., V KK 93/23). Nie budzi wątpliwości, że Sąd

Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi nie sprostął powyższym wymaganiom, rażąco naruszając wskazane przepisy prawa procesowego.

Analiza akt przedmiotowej sprawy wskazuje, że sąd *meriti* orzekając w przedmiocie wydania wyroku łącznego nie dysponował aktami postępowań o sygn. IV K 963/20 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi oraz V K 45/21 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w których zostały wydane wyroki jednostkowe, a które następnie zostały objęte węzłem kary łącznej. Zamiast tego dopuścił m.in. dowody z odpisów wyroków zapadłych w wymienionych wyżej sprawach (k. 78), przy czym – jak słusznie podnosi Prokurator Generalny – nie wyciągnął należytych wniosków z treści tych orzeczeń. Tymczasem wynikało z nich, że A. S. został uznany za winnego popełniania przestępstw z art. 278 § 1 k.k. w odniesieniu do mienia o łącznej wartości 790 zł (wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 6 maja 2021 r., sygn. akt V K 45/21 – k. 18 akt sprawy V K 395/23) oraz w odniesieniu do mienia o łącznej wartości 640,23 zł (wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 20 stycznia 2021 r., sygn. akt IV K 963/20 – k. 39 akt sprawy V K 395/23). Okoliczności te były o tyle istotne, że w okresie pomiędzy uprawomocnieniem się powyższych orzeczeń, a procedowaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego doszło do kontrawencjonalizacji przypisanych skazanemu czynów. Zgodnie bowiem z art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 2600), przepis art. 119 § 1 k.w. otrzymał brzmienie: „Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 800 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”. Powyższa zmiana weszła w życie w dniu 1 października 2023 r. i powinna być dla sądu *meriti* sygnałem, że w jej wyniku na podstawie art. 2a § 1 i 2 k.w. zapewne doszło do znaczących modyfikacji skazań A. S. , co w rzeczywistości miało miejsce.

W sprawie o sygn. akt IV K 963/20 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi postanowieniem z dnia 1 października 2023 r. na podstawie art. 2a § 2 k.w. uznał bowiem, iż czyn przypisany w tej sprawie A. S. stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i zamienił orzeczoną wobec ww. karę 2 lat ograniczenia wolności na karę 1 miesiąca ograniczenia wolności (k. 106-106v akt sprawy IV K 963/20). Analogiczną decyzję podjął Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie V K 45/21,

w której postanowieniem z dnia 1 października 2023 r. zamienił orzeczoną wobec A. S. karę 10 miesięcy pozbawienia wolności na karę 30 dni aresztu (k. 175-175v akt sprawy V K 45/21).

W tej sytuacji procedując w przedmiocie wyroku łącznego bez zapoznania się z aktami tych postępowań Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi pozbawił się możliwości ujawnienia powyższych okoliczności, a w konsekwencji połączył nieistniejące w obrocie prawnym kary, co stanowiło rażącą obrazę art. 85 § 1 k.k. (zob. wyrok SN z dnia 7 sierpnia 2024 r., V KK 295/24).

Stwierdzone uchybienia miały niewątpliwie istotny wpływ na treść wydanego w przedmiotowej sprawie wyroku łącznego, albowiem doprowadziły do orzeczenia wobec A. S. kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze „1 (jednego) i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności” w sytuacji, gdy zmienione kary ograniczenia wolności i aresztu nie podlegały łączeniu. Koniecznym było zatem uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego zgodnie z art. 572 k.p.k.

Jedynie na marginesie należy odnieść się do kwestii dostrzeżonej przez Prokuratora Generalnego, tj. wadliwej redakcji sentencji zaskarżonego orzeczenia, w której zabrakło dokładnego określenia wymiaru kary łącznej. Sąd *meriti* wymierzył skazanemu „karę łączną 1 (jednego) i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności”. Powyższe, jak słusznie dostrzegł skarżący, nie może być uznane za sprzeczność w treści wyroku uniemożliwiającą jego wykonanie w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., albowiem korekta orzeczenia w tym zakresie byłaby możliwa w trybie art. 105 § 1 k.p.k. W realiach przedmiotowej sprawy, uwzględniając wymiar kar jednostkowych – wprawdzie wadliwie, aczkolwiek faktycznie połączonych przez sąd *meriti* – jedyną możliwą jednostką czasu, która mogłaby zostać wskazana po zapisie „1 (jeden)”, jest „rok” zważywszy, że wymiar kary łącznej został orzeczony również w miesiącach (por. postanowienie SN z dnia 14 kwietnia 2022 r., sygn. akt III KK 110/22). Opisane uchybienie miało jednak wtórny charakter, ponieważ jak wskazano wyżej podlegające kontrawencjonalizacji kary jednostkowe, orzeczone w sprawach o sygn. akt IV K 963/20 oraz sygn. akt V K 45/21, w ogóle nie mogły zostać objęte węzłem kary łącznej.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[ał]

Anna Dziergawka Paweł Kołodziejcki Stanisław Stankiewicz